

paa Rigsdagen i dennes Samlinger 1857, 1858, 1859, 1860 (denne Gang i Forbindelse med det Monrad'ske Forslag om Oprettelse af Menighedsraad), 1866—67 og 1867—68. I Kirkekommissionen af 1868 forelagdes Spørgsmaalet om Menighedernes Medvirkning ved Besættelsen af de gejstlige Embeder Kommissionen af Regeringen, der dels meddelte Kommissionen en udførlig Oversigt over, hvad der efter Grundloven var passeret i Spørgsmaalet (Kommissionens Betænkning S. 186—190), dels selv udtalte sig om samme (Bet. S. 158—159). Inden for Kommissionen blev Spørgsmaalet gjort til Genstand for indgaaende Forhandlinger (Kommissionens Beretning S. 26—56, 207—209, 264—313, 577—593), og bestemte Forslag stilledes (Beretning S. 740—754 og Betænkning S. 30—46) og motiveredes. Forslag have senere været fremsatte paa Rigsdagen i 1870, 1871, 1872, 1874, 1875, 1879, 1890 og følgende Aar indtil 1895 samt endelig i afvigte Rigsdagssamling under det da fremsatte Forslag til Lov om Menighedsraad. Det Forslag, som her fremsættes, er affødt af det sidstnævnte Forslag, men dog paa vigtige Punkter væsentligt forskelligt fra dette.

De Hovedpunkter, paa hvilke nærværende Forslag falder sammen med det i forrige Rigsdagssamling fremsatte private Forslag, ere dels, at Retten til at medvirke ved Kaldelsen af Præster ikke tillægges Menighederne umiddelbart, men skal udøves paa disses Vegne af Menighedsraadene, dels, at der gives Menighedsraadene Adgang til at vælge imellem samtlige de efter de almindelige Regler kvalificerede Ansøgere, der have meldt sig, og ikke blot imellem en større eller mindre af Ministeriet paa Forhaand udtagen Del af disse.

I førstnævnte Henseende har Ministeriet kunnet slutte sig til de Betragtninger, der gjordes gældende af Flertallet i Kirkekommissionen af 1868, naar det (Bet. S. 39—40) udtalte, at kun ved at lade Menighedens Stemme høres indirekte gennem dertil udvalgte tør man vente hos dem, i hvis Hænder denne vigtige Sag saaledes betros, og som derfor ogsaa maa have den fulde Følelse af det Ansvar, der paahviler dem, at finde den tilbørlige Utilgængelighed for uberettigede Hensyn. Denne Betragtning finder man i endnu højere Grad vil kunne gøres gældende, naar det Udvalg, i hvis Hænder Sagen lægges, ikke blot, som af Kirkekommissionens Flertal foreslaaet,

er nedsat umiddelbart før Valget skal finde Sted og i det særlige Øjemed at fortræde dette, men saaledes som Menighedsraadene danner en organiseret Repræsentation for Menigheden, der ogsaa i andre Forhold er vænnet til at føle sit Ansvar og til at handle i Bevidstheden af samme. Denne Omstændighed gør ogsaa, at man har ment ikke blot uden Betænkelighed *at kunne* give Menighedsraadet Adgang til at træffe sit Valg imellem samtlige kvalificerede Ansøgere, men ogsaa *at burde* gøre dette, idet man i saa Henseende mener at kunne gaa ud fra, at der i en saadan organiseret Forsamling ikke vil fattes det Overblik, som udkræves til at udpege dem, der fortrinsvis maa anses for skikkede til det paagældende Embede. Et saadant organiseret Raad vil ogsaa i langt højere Grad end en for Tilfældet valgt Forsamling være i Stand til at afgøre Sagen efter almindelige Hensyn, saaledes at det vil undgaas, at de saakaldte Valgprædikener, mod hvilke der med Rette inden for Kirkekommissionen rejses forskellige Betænkeligheder, komme til at spille nogen indgribende Rolle, hvorfor man ogsaa har ment at kunne lade dem helt uomtalte i Forslaget. Vælger man den Vej kun at forelægge Menighedsraadet en Del af de indkomne Ansøgninger, vil man derimod — som ogsaa fremhævet af et Mindretal inden for Kirkekommissionen (Bet. S. 34) — gøre den Indflydelse, der derved gives Menighederne paa Embedets Besættelse, mere tilsyneladende end virkelig, idet det let kan hændes, at der ikke til Valg fremstilles nogen af dem, som ere Menigheden nærmere bekendte, eller som denne vil sætte Pris paa at faa valgt.

Paa et tredje Hovedpunkt er derimod det foreliggende Forslag væsentlig forskelligt fra det i forrige Rigsdagssamling fremsatte private Lovforslag saavel som fra Kirkekommissionens Flertals Forslag. I sin Betænkning (S. 37) fremhæver dette Flertal de Betænkeligheder, der kunne være ved at give Menighedernes Flertal den afgørende Stemme i dette Anliggende, idet de levende og oplyste kristne, de, der virkelig forstaa Menighedens og Folkekirkens Trang og Tarv, ordentligvis ville være et Mindretal, og skulde dette, for ikke at lide under uheldige Valg, tvinges til at benytte Adgangen til Løsning af Sognebaand og Dannelse af Valgmenigheder, da vilde det ikke være til Baade for Sognemenigheden, som derved let kunde berøves sin væsentligste Støtte, lige saa lidt som for Folkekirken i dens Helhed.